

Голод 1933 год

Так нас відірвали від землі.

У мого батька сім'я була невелика, складалась з шести чоловік. Нас було четверо, найменшому Вані не було ще року, а мені самому старшому 9 років. У господарстві були земля, корова, кінь, свої хата і сарай. Жили ми на хуторі Михайлики, що поблизу Таверівського бурякорадгоспу Чутівського району Полтавської області. Батько Михайло Іванович наполегливо привчав нас господарювати на землі. Тоді мені було дев'ять років, а я вмів запрягати коня, поратися коло землі.

Горе підросло якось раптово. Активісти прочистили все господарство, забрали все вирощене. Особливо жорстоко поводитись Скрипник Матрона Макарівна. Від її пильного ока не вдавалось приховати ні крихти харчу. Навідувалась вона разом з візничим Мирним до нашої хати неоднаразово. У батька було ще трохи кукурудзи в качанах. Та необережно кілька качанів сплигло. Звичайно всюдосуща Скрипничка (так називали Скрипник М.М в наших селах) волоком виловили з дна водойми до зернини. І того було мало.

Пам'ятаю, мати пекла в печі маторженики з висівок, листя бере[з]и, товчених кукурудзяних качанів. Глянула мати у вікно й обімліла, по подвір'ю крокували грізні гості. Ми з сестричкою Катею (мен[ш]а Поля і братик Ваня померли) сиділи на печі. Мама Олита витягла із печі коржики (маторженики) і кинула нам на піч, а ми заховали під подушку. - Та тут свіжиною пахне - донюхалась, зайшовше в хату Скрипничка. І зразу направила до нас на піч. Забрала все до крихти, а нас пригрозила, щоб ми не ревли. На той час без харчу заслабла корова - годувальниця, стояла підв'язана на мотузках. Недовго пр[о]тягла, здохла.

Першим помер братик Ваня, потім сестрички Катя і Поля. Остались ми троє. Мати і батько були пухлі. Одного разу батько пішов у Чутово, а мати наварила якоїсь баланди з щавлю і кропиви. Тільки ми з мамою сіли на долівці їсти, коли заходи папа з піснею і як п'яний кидає нам сумку з рижієвою макухою. Я з радістю схватив кусок, але мати в мене забрала, кинула в сумку і віднесла на низ і вкинула в копанку. А батько всю ніч побивався, а утром помер. Мати опухла і вже не могла ходити, лежала на лежанці недвижима. А потім померла. Остався я один.

Пішов у Чутово до матиного брата. Він мене повів у дитбудинок. Він пішов у контору, а мене оставив на дворі, а там по двору лазять діти такі як я і рвуть шпорши і разний бур'ян і їдять. Я спомнив, що у Ново-Дмитрівці (в цей час Чутово) живуть батькові родичі (батько Іван Якович и брат Антон Іванович) і втік до них. Так і залишився я в дядька Антона і тітки Мотрі Михайличенко. Осінню 1933 р. пішов у школу. В літній період робив у колгоспі, возив воду у поле, у жнива був коногоном на косарці, робив на гребці. У післявоєнні роки до 1952 бу[в] шахтарем у

Ворошиловградській області. У рідні краї більше не повернувся. Всі працездатні роки віддався шоферській справі.

На Новий Рік їздив до дядька Антона в Чутово. І там появилася Скрипничка. Так я написав у районку, Сільські вісті таку ж статтю. І після моєї статті, хто пережив це горе, начало посту[па]ть багато листів до редакції. Скрипничка бігає в редакцію і в Райком, щоб не писали в пресі, інакше я повісюсь . Но редакція своє робе. Прошу опублікувати в "Сільських вістях" моє описання.

Михайличенко Олексій Михайлович - пенсіонер. с.м.т. Близнюки Близнюківського району Харківської обл. ул. Пушкіна 24.